

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ ПІДПРИЄМСТВА У МІЖНАРОДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Попкова К.О., канд. екон. наук

Покатаєва К.П., канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. У статті запропоновано механізм формування інвестиційного портфеля підприємства у міжнародному середовищі, який дає змогу інвестору врахувати власні пріоритети та створити баланс між ризиком і доходом.

Ключові слова: інвестиційний портфель, ризик, інвестор, фінансовий ринок, оптимальна структура.

The abstract. In this article the mechanism of investment portfolio forming in the international environment is proposed enabling the investor to consider its own priorities and create the balance between risk and income.

Keywords: investment portfolio, risk, investor, financial market, optimum structure.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується появою єдиного міжнародного фінансового ринку, основними інструментами якого є акції, облігації, валютні ресурси, опціони, варанти, форвардні контракти тощо. Таке їх розмаїття дає змогу інвесторам ефективно формувати інвестиційний портфель у міжнародному середовищі. При цьому велика увага має приділятися формуванню оптимальної структури інвестиційного портфеля, яка б дозволяла врахувати ефективність різних фінансових інструментів і сформувати певний баланс між ризиком і доходом. Проте, незважаючи на численні наукові розробки, проблема формування інвестиційного портфеля не отримала вичерпного розв'язання ні у нашій країні, ні за кордоном, а тому й надалі залишається актуальною для подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі теоретичні й методичні напрямки цієї проблеми висвітлюються в працях відомих дослідників: Г. Александера, Дж. Бейлі, Ф. Блека, Г. Марковіца, Р.Мертена, Р. Рола, Дж. Тобіна, У. Шарпа та ін. [1-4].

Невирішені складові загальної проблеми. Разом з тим аналіз наукових публікацій довів, що деякі суттєві завдання процесу формування інвестиційного портфеля підприємства у міжнародному середовищі дотепер залишаються невирішеними. У першу чергу це стосується обґрунтування вибору об'єкту інвестування, вибір якого залежить від розвиненості фондового ринку країни, її інвестиційного клімату, мети інвестора тощо. Потребує додаткового дослідження і процедура створення балансу між ризиком і доходом інвестиційного портфеля.

Формулювання цілей статі. Метою цієї статті є розробка механізму формування інвестиційного портфеля підприємства у міжнародному середовищі.

Викладення основного матеріалу дослідження. Основна мета формування інвестиційного портфеля полягає у забезпеченні реалізації найдоходніших фінансових інвестицій. Метою оптимізації портфеля цінних паперів є формування такого портфеля цінних паперів, який би відповідав вимогам підприємства як дохідністю, так і ризикованістю, що досягається шляхом збільшення кількості цінних паперів в портфелі [5].

Спираючись на аналіз існуючих підходів до формування інвестиційного портфеля розроблено механізм, який представлено на рис.1.

При формуванні інвестиційного портфеля на першому етапі пропонується здійснити вибір об'єктів інвестування. Відповідно до цілей інвестування до портфеля включають цінні папери, вкладання коштів у які має різну мету і формування яких зазнає впливу багатьох суб'єктивних та об'єктивних чинників: пріоритети інвесторів, розвиненість ринку тощо.

Щоб сформувати ефективний інвестиційний портфель цінних паперів, необхідно знати характеристики і значення різних видів цінних паперів, правила їх випуску, обігу, обліку, оподаткування та інші аспекти.

На другому етапі запропонованого механізму визначається рівень дохідності цінних паперів кожного окремого підприємства.

На наступному етапі формування структури інвестиційного портфеля розраховується середній рівень дохідності цінних паперів по кожному підприємству.

На четвертому етапі представленого на рис.1 механізму здійснюється оцінка коваріації доходу від цінних паперів i та j . Сутність коваріації полягає в тому, що вона виникає внаслідок невизначеності результату перемножування двох сукупностей чисел і показує зміну одного показника вразі зміни іншого [6].

Чим менша кореляція між активами портфеля, тим більшою може бути максимальна дохідність портфеля при заданому рівні ризику.

На наступному етапі формування інвестиційного портфеля підприємства у міжнародному середовищі пропонується визначити нижню і верхню межі:

b – нижня межа очікуваного доходу інвестиційного портфеля;

S – верхня межа частки, яку цінні папери можуть складати в структурі портфеля.

Вкладення капіталу вітчизняних і іноземних інвесторів пов'язано з численними ризиками, які можуть значною мірою спотворити прогнозну ефективність діяльності підприємств, що зумовлює необхідність застосування ефективних інструментів ризик-менеджменту при прийнятті рішень щодо інвестування. Тому важливим етапом формування інвестиційного портфеля є визначення ризику (п'ятий етап).

Ризик портфеля цінних паперів полягає в тому, що очікування власника щодо його дохідності можуть не виправдатися і деяку частину доходів не буде отримано. При цьому оцінюється очікуваний дохід, а інвестиційний ризик розглядається як невизначеність щодо одержання цього доходу, тобто ступінь мінливості (варіабельності) доходу.

На наступному етапі пропонується визначити співвідношення (у відсотках) цінних паперів підприємств у структурі інвестиційного портфеля.

Спираючись на створене співвідношення цінних паперів підприємств у портфелі на наступному етапі визначається дохідність інвестиційного портфеля. Підприємства у міжнародному середовищі.

Одним із важливих понять у теорії портфельних інвестицій є поняття ефективного портфеля, під яким розуміється портфель, що забезпечує максимальну очікувану дохідність за деякого заданого ризику або мінімальний ризик за заданого рівня дохідності. Зміна дохідності є визначальним виміром ризику портфеля. За певного рівня ризику інвестори надають перевагу більшим доходам порівняно з меншими. Так само за цього рівня очікуваних доходів інвестор надає перевагу меншому ризику порівняно з більшим.

Ефективних портфельів може бути сформовано багато, тому вводиться поняття оптимального портфеля. Отже, інвестор будує низку кривих байдужості, тобто кривих, які відображають різноманітні комбінації дохідності та ризику. Чим вище розташована крива, тим вищий і рівень задоволення вимог інвестора.

На наступному етапі запропонованого механізму будується набір ефективних портфельів, які відображаються ефективною межею чисельності портфельів і мають назву межа ефективності інвестиційного портфеля. Якщо характеристики портфельів розташовані на кривій ефективної межі, то портфельі є оптимально ефективними, або, інакше кажучи, найпривабливішими для інвестора з погляду співвідношення дохідності й ризику. Портфельі, характеристики яких розташовані під лінією, менш ефективні [7].

Безпосередній вибір (тобто точка на ефективній межі) інвестора залежить від його ставлення до ризику. Чим більш схильний до ризику інвестор, тим більше його вибір оптимального портфеля буде зсунутим праворуч уздовж ефективної межі

У разі, якщо межа ефективності задовольняє інвестора – він відповідно прийме рішення щодо інвестування у запропонований інвестиційний портфель. Якщо межа ефективності не задовольняє інвестора, то процедуру формування інвестиційного портфеля необхідно повторити, починаючи з етапу вибору об'єктів інвестування.

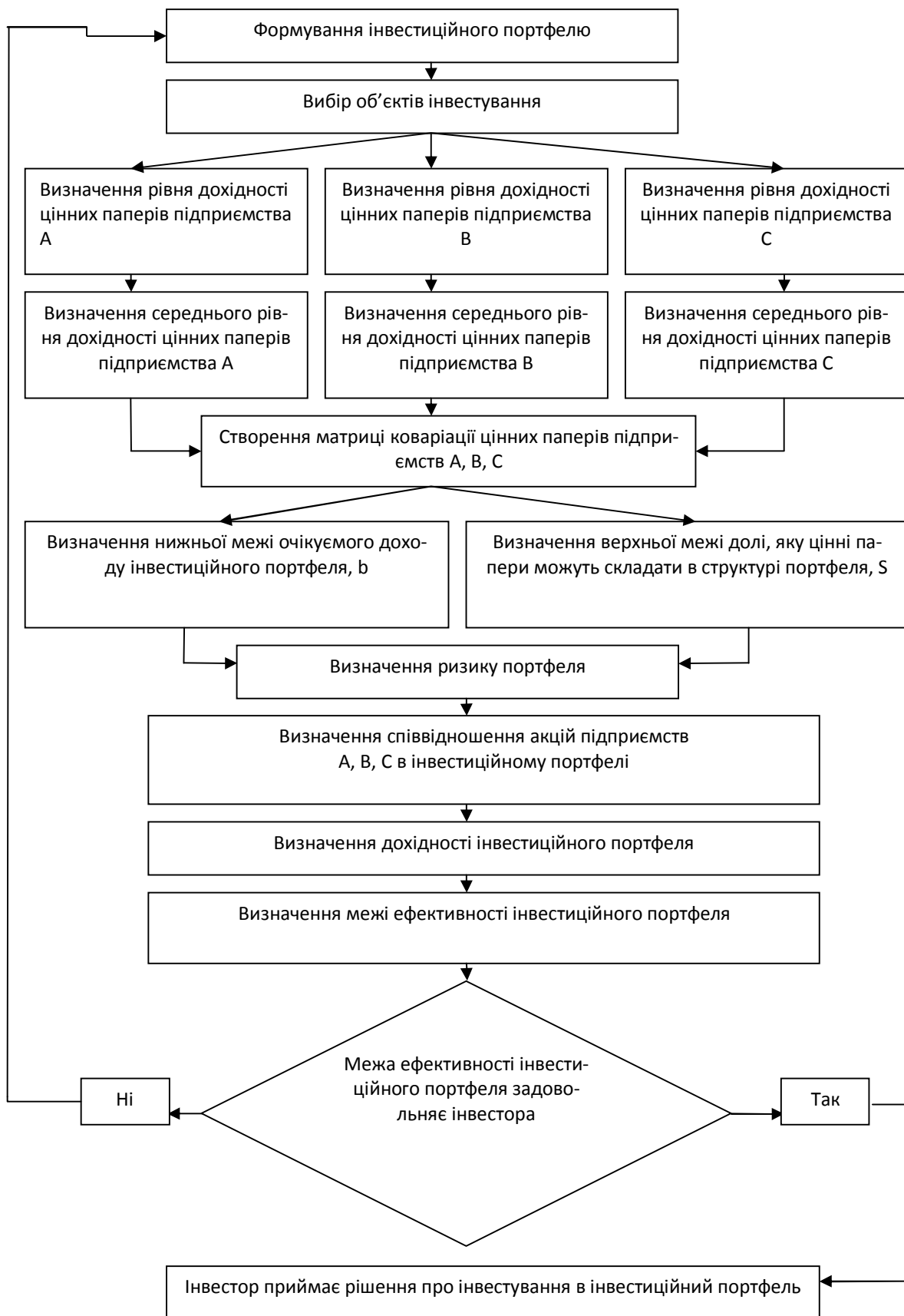

Рисунок 1 – Механізм формування інвестиційного портфеля підприємства у міжнародному середовищі

Висновки. Таким чином, запропонований механізм формування інвестиційного портфеля підприємства у міжнародному середовищі дає змогу інвестору врахувати власні пріоритети: рівень доходності, який він прагне отримати від інвестування у певні об'єкти, рівень ризику, який задовольняє суб'єкта інвестиційної діяльності, а також врахувати співвідношення між цими двома показниками.

Література:

1. Беренс В. Руководство по оценке эффективности инвестиций / В. Беренс, П. М. Хавранек ; [пер. с англ.]. – М. : АОЗТ «Интерэксперт», «ИНФРА-М», 1995. – 528 с.
2. Райс Т. Финансовые инвестиции и риск / Т. Райс, Б. Койли ; пер. с англ. – К. : Торгово-издательское бюро ВМ, 1995. – 592 с.
3. Tobin J. Liquidity preference as behaviour toward risk / J. Tobin // Rev. of Econ. Studies. – 1958. – Vol. 25, № 1. – P. 65 – 86.
4. Шарп У. Инвестиции / У. Шарп, Г. Александер, Дж. Бейли; пер. с англ. – р М. : ИНФРА-М., 2003. – 1028 с.
5. Швандар В.А. Управление инвестиционными проектами / В. А. Швандар, А. И. Базилевич – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 208 с.
6. Мертенс А.В. Инвестиции: / А. В. Мертенс. – К. : Киевское инвестиционное агентство, 1997. – 416 с.
7. Пересада А. А. Портфельне інвестування / [А.А. Пересада, О.П. Шевченко, Ю.М. Коваленко, С.В. Урванцева]. – К. : КНЕУ, 2004 – 408 с.

Стаття надійшла: 16.10.2012 р.
Рецензент: д.е.н., проф. Бабич Д.В.

УДК: 336.64.28

ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТЬЮ В УСЛОВИХ НЕСТАБИЛЬНОГО СУЩЕСТВОВАНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Климчук Ю.В., канд. юр. наук, доцент

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет

Антонова Е.В., доцент

Харьковский институт экономики рыночных отношений и менеджмента

Аннотация. Обоснованы авторские подходы относительно особенностей управления финансовой безопасностью предприятия в условиях нестабильного функционирования. Предложена последовательность этапов процесса антикризисного финансового управления.

Ключевые слова: управление финансовой безопасностью, нестабильная среда, финансовый кризис, опасность и угрозы.

The abstract. The author's approaches concerning features of control by financial safety of the enterprise in the conditions of unstable functioning are proved. The sequence of stages of an anti-recessionary finance administration process is offered.

Keywords: control of financial safety, unstable medium, financial crisis, danger and threats.

Постановка проблемы. Успешное функционирование любого хозяйствующего субъекта, обеспечивающее необходимый денежный поток и стабильное получение прибыли, требует разработки и использования определенного механизма управления финансовой сферой предприятия, который должен определяться эффективностью в обеспечении его финансовой безопасности.

Игнорирование руководством проблем управления финансовой безопасностью предприятия, даже при высоких экономических показателях работы, может привести к потере финансовой независимости, самостоятельности в принятии управленческих решений, а также к агрессивным действиям со стороны конкурентов по его рейдерскому захвату или искусственному банкротству. В процессе функционирования предпри-